

Максим КУШНІРОВ,

orcid.org/0000-0002-4344-5910

викладач кафедри фонетики і практики англійської мови

Київського національного лінгвістичного університету

(Київ, Україна) *maksymkushnirov@gmail.com*

ДИСКУРСИВНЕ СПОТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ В АНГЛОМОВНИХ ЗМІ

Стаття присвячена дослідженню явища дискурсивного спотворення інформації в англomовному медійному дискурсі. Метою статті є аналіз лінгвістичних та дискурсивних особливостей дискурсивного явища спотворення інформації. Описано загальні стратегії і тактики, підходи до їх систематизації. У ході дослідження проаналізовано традиційні й новітні лінгвістичні та міждисциплінарні дискурсивні теорії.

У статті проаналізовано дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених у сфері дискурсології загалом і аналізу медійного дискурсу зокрема. Описано підходи до вивчення загальних особливостей дискурсу і характеристик прагматичних явищ в англomовному медійному дискурсі.

Наукова новизна дослідження полягає у введенні та обґрунтуванні поняття «дискурсивне спотворення інформації». У статті описано його лінгвістичні, екстралінгвальні та дискурсивні особливості.

Матеріалом дослідження є статті Інтернет-ресурсу FactCheck.org, метою якого є висвітлення різноманітних текстів англomовного медійного дискурсу у яких ідентифіковано явище спотворення інформації. Наявність викривленої інформації визначається спеціалістами Інтернет-ресурсу FactCheck.org. У ході нашого дослідження визначаємо лінгвальні засоби, що уможливають викривлення інформації у текстах англomовного медійного дискурсу. Також проаналізовано роботи вчених у сфері міждисциплінарних дискурсивних досліджень.

Також у статті представлено загальні класифікації стратегій і тактик українських та зарубіжних вчених, описано їх особливості та порівняно з вузьконаправленими класифікаціями. Розкрито труднощі у створенні єдиної класифікації стратегій і тактик і запропоновано формування відкритої динамічної класифікації. Проаналізовано лінгвальні засоби спотворення інформації, що використовуються як ходи у межах різноманітних тактик стратегії спотворення інформації. Представлено можливості застосування сучасних дискурсивних теорій задля збільшення ефективності аналізу дискурсивного явища спотворення інформації. Описано теорію побудови перспектив, теорію словесного значення Хитуна-Бовтуна, вікно дискурсу (вікно Овертона).

Ключові слова: *медійний дискурс, спотворення інформації, комунікативні стратегії і тактики, дискурсивні теорії, теорія побудови перспектив, теорія словесного значення Хитуна-Бовтуна, вікно дискурсу.*

Maksym KUSHNIROV,

orcid.org/0000-0002-4344-5910

Lecturer at the Department of Phonetics, Spoken and Written English

Kyiv National Linguistic University

(Kyiv, Ukraine) *maksymkushnirov@gmail.com*

DISCURSIVE DISTORTION OF INFORMATION IN ENGLISH MASS MEDIA

The article is devoted to the study of the phenomenon of the discursive information distortion in the English media discourse. The aim of the article is to analyse linguistic and discursive features of the discursive phenomenon of information distortion. General strategies and tactics, approaches to their systematisation are described. In the process of carrying out the study, traditional and new linguistic and interdisciplinary discursive theories were analysed.

The article analyses studies of Ukrainian and foreign researchers in the field of discourse studies in general and media discourse analysis in particular. Approaches to studying general discourse peculiarities and characteristics of pragmatic phenomena in the English media discourse are described.

The scientific novelty of the study is in the introduction and substantiation of the concept of "discursive information distortion". The article describes its linguistic, extralinguistic and discursive features.

The material of the study is the articles of the Internet resource FactCheck.org, which aims to reveal the multigenre texts of English-language media discourse in which the phenomenon of information distortion is identified. The presence of distorted information is determined by the specialists of the Internet resource FactCheck.org. In the course of our study, we identify the linguistic means that enable information distortion in the texts of English-language media discourse. The works of scholars in the field of interdisciplinary discourse studies are also analysed.

The article also presents general classifications of strategies and tactics introduced by Ukrainian and foreign scholars, describes their features and compares them with narrowly focused classifications. The difficulties in creating a unified classification of strategies and tactics are revealed and the formation of an open dynamic classification is proposed. The

article analyses the lingual means of information distortion used as moves within the frameworks of various tactics of the information distortion strategy. The possibilities of applying modern discursive theories in order to increase the efficiency of analysing the discursive phenomenon of information distortion are presented. The vantage theory, the Humpty Dumpty theory of verbal meaning and the window of discourse (Overton window) are described.

Key words: *media discourse, information distortion, communicative strategies and tactics, discursive theories, vantage theory, Humpty Dumpty theory of verbal meaning, window of discourse.*

Постановка проблеми. Розвиток лінгвістичних досліджень у сфері медійного дискурсу уможливило виконання нових задач. Так, серед можливостей сучасного етапу виокремлюємо ідентифікацію та лінгвістичний аналіз різних прагматичних, соціолінгвістичних, психолінгвістичних явищ тощо. Як відомо, основною метою комунікації є передача інформації. Засоби масової інформації дозволяють швидко поширювати відомості серед великої кількості людей. Процес поширення інформації характеризується її викривленням, яке є як результатом природного закону, так і може мати інтенціональний характер. Зважаючи на це, медійний дискурс залишається одним із ключових предметів наукових досліджень. Разом з тим, важливим є поглиблення й уточнення знань про функціонування текстів медійного дискурсу з точки зору різних комунікативних явищ. Саме тому, актуальним є аналіз лінгвальних засобів, стратегій і тактик й інших дискурсивних засобів, які відіграють роль у реалізації явища спотворення інформації.

Аналіз досліджень. Дослідження дискурсу, як окрема сфера наукових пошуків, виокремилось у другій половині ХХ століття (Harris, 1952). Вчені здебільшого дотримуються комунікативного та діяльнісного підходів (Лютянська, 2014) у вивченні дискурсу. Закономірності текстів медійного дискурсу є предметом досліджень багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених.

Серед українських дослідників варто виділити праці Сизонова Д. (україномовна і загальна медіалінгвістика) (Сизонов, 2013), Потапенка С. (англомовний медіа-дискурс, лінгвокогнітологія) (Потапенко, 2009), Серажим К. (дискурс як соціолінгвальне явище) (Серажим, 2002) та інших вчених. Значна увага приділяється дослідженню прагматичного потенціалу медійного дискурсу: персуазивності (Семенець, 2013), маніпулюванню (Гнезділова, 2021), впливу (Різун, 2005) тощо. Відомими зарубіжними дослідниками є Ван Дейк Т. (стратегії дискурсу) (Van Dijk, 1983), Бенвеніст Е. (визначення дискурсу) (Benveniste, 1966), Богранд Р. і Дреслер В. (сім критеріїв текстуальності) (De Beaugrande, Dressler., 1981), Кук І. (три контексти дискурсу) (Cook, 1994) тощо.

Частина досліджень присвячена вивченню явищ, пов'язаних з передачею та отриманням

інформації та їх різних прагмалінгвістичних особливостей. Наукові праці української вченої Морозової О. присвячені дослідженню явища брехні у дискурсі (Морозова, 2015). Псевдоновини є ключовим предметом дослідження Омельчук Ю. (Омельчук, 2018). Дослідники комунікації із США Бургун Дж. (Burgoon, 2003) і Хенкок Дж. (Hancock, 2008) вивчають можливості ідентифікації обману і брехні за допомогою лінгвістичного аналізу текстів.

Значна увага у вітчизняному науковому просторі приділяється аналізу і класифікації стратегій і тактик дискурсу (Белова, 2004; Посмітна, 2019; Сахарук, 2014; Шкіцька, 2012). Серед західних дослідників виділяємо авторів класичної класифікації Ван Дейка Т. та Кінча В. (Van Dijk, 1983).

Окрім традиційних підходів варто виділити значний обсяг нетрадиційних й новітніх лінгвістичних і мультидисциплінарних досліджень мовних значень, лінгвістичних особливостей передачі інформації, дискурсу. Дослідник прагматики і дискурсу із США Ханчер М. досліджує так звану теорію мови Хитуна-Бовтуна (Hancher, 1981). Українська вчена Компанцева Л. аналізує інформаційні події крізь вікно дискурсу (вікно Овертона) (Компанцева, 2016). Потапенко С. досліджує застосування теорії побудови перспектив у дискурсі (Potarenko, 2018).

Мета статті – розкрити можливості дослідження дискурсивного спотворення інформації в англомовних ЗМІ із застосуванням традиційних та новітніх лінгвістичних і міждисциплінарних підходів.

Виклад основного матеріалу. Поточний стан постіндустріального розвитку суспільства характеризується превалюванням значимості інформації. Основою сучасного інформаційного суспільства є продукування та передача інформації. Враховуючи важливе місце ЗМІ в інформаційному потоці, доцільним вважаємо ідентифікацію та аналіз лінгвістичних чинників, що призводять до викривлення інформації та її поширення у спотвореному вигляді.

У нашому дослідженні ми аналізуємо випадки явища спотворення інформації ідентифіковані у критичних текстах сайту FactCheck.org, метою якого є висвітлення першоджерел спотвореної інформації у різножанрових текстах англомовних ЗМІ.

Важливим є розуміння дискурсивного спотворення інформації у нашому дослідженні.

Дискурсивне спотворення інформації – інтенціональне або природне викривлення інформації у процесі формування повідомлення адресантом або під час його передачі адресату.

Запропоноване визначення дискурсивного спотворення інформації відображає наше трактування цього явища у цьому дослідженні. Під повідомленням розуміємо дискурс як одиницю комунікації, що реалізується у будь-якому письмовому або усному висловленні чи тексті незалежно від його обсягу та інших характеристик. Власне дискурсивність спотворення інформації полягає у реалізації цього явища у дискурсі, як одиниці комунікації. Інтенціональним є свідоме, цілеспрямоване викривлення інформації адресантом. Природним є спотворення інформації, яке виникає самостійно, незалежно від прагматичних намірів мовця, і підпорядковується закону спотворення інформації, як одному із законів спілкування, та іншим об'єктивним, незалежним від мовця чинникам.

У ході аналізу дискурсивного спотворення інформації застосовуємо традиційні та новітні лінгвістичні й дискурсивні методи й теорії, визначаємо стратегії, тактики і підпорядковані їм лінгвальні та екстралінгвальні засоби, встановлюємо форму викривлення інформації.

Текст, що містить спотворену інформацію, є частиною дискурсу певного мовця або певного тематичного дискурсу чи іншого визначеного дискурсу і може розглядатися у відповідній площині. У нашому дослідженні розглядаємо випадки спотворення інформації у межах англомовного медійного дискурсу.

Мова, як зафіксована система, підпорядковується чітким правилам та закономірностям. Людське спілкування, у свою чергу, хоч і має своїм основним інструментом мову, реалізується у безмежній кількості комунікативних ситуацій. Залежно від комунікативної мети мовець обирає відповідні мовні засоби. Ці мовні засоби використовуються у межах застосовуваних мовцем тактик, які, у свою чергу, входять до складу стратегій, що уможливають досягнення комунікативної мети мовця. Така ієрархічна організація показує, що стратегії і тактики відносяться як рід і вид. Разом з тим, результати практичного дослідження вказують на те, що однакові тактики можуть використовуватися у різних стратегіях. Також існують тактики, що здебільшого застосовуються в межах однієї певної стратегії.

Необмежена кількість комунікативних ситуацій, у яких формується дискурс, зумовлює існування

великої кількості мовленнєвих стратегій. Комунікативні стратегії розділяються на розгалужену систему комунікативних тактик. Саме тому існує велика кількість підходів до класифікації стратегій і тактик, що базуються на різних критеріях.

Відомо, що комунікативні стратегії і тактики можуть застосовуватися з метою реалізації певної прагматичної цілі мовця та задля отримання очікуваного перлокутивного ефекту. Це відображає можливість інтенціонального використання стратегій в тактик. Базуючись на такому підході, австрійська лінгвістка, дискурсознавець, Водак Р., розглядає стратегії як більш-менш інтенціональний план застосування практик (включно з дискурсивними) задля досягнення певної соціальної, політичної, психологічної або лінгвістичної цілі (Wodak, 2015: 286).

Праці багатьох вчених присвячені класифікації стратегій і тактик. Серед найбільш відомих варто відзначити найзагальнішу класифікацію запропоновану Ван Дейком Т. та Кінчем В. Грунтуючись на особливості формування й розуміння дискурсу автори виокремили такі стратегії:

А. Пропозиційні стратегії, метою яких є формування пропозицій на основі упізнаваності значень слів та синтаксичних структур, тобто базуючись на семантичній інтерпретації.

В. Стратегії локальної зв'язності (когерентності), метою яких є ідентифікація взаємозв'язків між фактами, що представлені у пропозиціях. Основою цих стратегій є лінійне впорядкування речень, експліцитних засобів зв'язку і знань, надбаних з попередніх пропозицій та збережених у довготривалій пам'яті.

С. Макростратегії, що утворюють послідовність макропропозицій для того, щоб адресат отримав можливість визначити загальну тематику повідомлення володіючи мінімальною кількістю інформації, отриманої з пропозицій.

Д. Схематичні стратегії, що асоційовані з традиційними формами організації макропропозицій, що формують загальний синтаксис значення та макроструктури тексту повідомлення;

Е. Продукційні стратегії, які вимагають створення плану семантичної макроструктури повідомлення базуючись на елементах спільного знання співрозмовників та комунікативного контексту і відбору інформації, яка відображається у пропозиціях, на локальному рівні. Можливим результатом є зміни у макроструктурі та утворення поверхневих структур із різними семантичними, прагматичними і контекстуальними даними;

Ф. Стратегії використання знань, що полягають у застосуванні сформованої та доступної

системи знань для небуквального розуміння метафор, швидкого віднайдення необхідних знань для розуміння теми комунікації, використання знань у дискурсі загалом (Van Dijk, 1983).

Також Ван Дейк Т. та Кінч В. запропонували когнітивну модель, яка застосовується для моделювання комунікативної ситуації та обробки дискурсу учасниками комунікації (ibid.). Наведена вище класифікація й підхід до систематизації стратегій охоплюють лінгвістичні й комунікативні особливості дискурсу та використовуються як основа для створення вужчих класифікацій стратегій і тактик.

Однією із вітчизняних загальних класифікацій комунікативних стратегій є класифікація українського дослідника Дацюка С., що базується на виділенні змістових та комунікативних стратегій. Змістові стратегії полягають у змістовому плануванні мети комунікації з урахуванням мовних засобів, що використовуються у комунікативних ходах. Комунікативні стратегії, у свою чергу, регулюють правила та послідовність організації комунікативних дій у процесі мовлення. Такі стратегії визначають відбір та послідовність комунікативних дій, тобто особливості використання лінгвальних (мовних та мовленнєвих) засобів для досягнення мети комунікації. За словами Бацевича Ф. ці обидві стратегії визначають загальний «стиль» взаємодії в спілкуванні (Бацевич, 2004: 119).

Загальні класифікації стратегій і тактик дозволяють представити основні напрямки у систематизації комунікації. Утім, поруч із всеохоплюючими класифікаціями існує й велика кількість вузькоспрямованих класифікацій, метою яких є виділення ключових стратегій у досягнення конкретних цілей комунікації. Беручи до уваги значну кількість досліджень пов'язаних із вивченням псевдоновин, фейків, брехні та подібних явищ, варто підкреслити недостатній рівень вивчення та систематизації стратегій і тактик викривлення інформації.

Результати комунікативно-прагматичного аналізу текстів медійного дискурсу доводять, можливість застосування різних стратегій і тактик для досягнення прагматичної цілі викривлення інформації. Добір застосовуваних стратегій і тактик залежить від особливостей конкретної комунікативної ситуації.

Беручи до уваги безмежність комунікативних ситуацій та велику кількість екстралінгвальних чинників вважаємо за доцільне створення відкритої, динамічної класифікації стратегій і тактик спотворення інформації. Така класифікація дозволить швидко реагувати на отримання нових знань

у ході дослідження цього явища та створення максимально повної класифікації стратегій і тактик спотворення інформації.

Під час проведення дослідження явища спотворення інформації на матеріалі критичних текстів сайту FactCheck.org було виявлено використання тактик навішування ярликів, гіперболізації, применшення, надмірного емоційного забарвлення і впливу на почуття адресата тощо. Серед лінгвальних засобів, що використовуються у межах цих тактик як ходи, варто виділити квантифікативні одиниці, стилістично забарвлену лексику, графічні засоби тощо.

Розглянемо приклад аналізу спотвореної інформації на фрагменті критичної статті Інтернет-ресурсу Factcheck.org «False Claim Ukraine Got Aid 'Before Schedule'» (D'Angelo, 2020). Автором статті ідентифіковано наявність інформації, спотвореної тодішнім президентом Сполучених Штатів Америки Трампом Д. стосовно наданої допомоги Україні і наведено пряму цитату:

Trump, Jan. 22: Now, here's the other thing: They [Ukraine] got their money long before schedule. They got all their money. What nobody says – this is very important to me: Why isn't Germany paying? Why isn't UK paying? Why isn't France paying? Why aren't the European nations paying? Why is it always the sucker – United States?

У нашому дослідженні проаналізуємо лінгвальні й дискурсивні засоби, що уможливили спотворення інформації.

Очевидним є використання Трампом Д. тактики перекладання відповідальності. Задля перекладання відповідальності на інші країни Трамп Д. застосовує багаторазове використання питальних речень з однаковою синтаксичною будовою. Вживання слів *long before*, які є сталим словосполучником часу в англійській мові, у поєднанні зі словом *schedule*, створює хибне уявлення про завчасне надання допомоги. Також наприкінці цієї цитати президент використовує слово *sucker* для надання емоційного забарвлення, а форма цього іменника, що позначає виконавця дії, у поєднанні з послідуєчим називанням власної країни апелює до почуття громадян США необхідності підтримати свою країну і самого президента, як джерела цього почуття. Використання цих засобів є ходами у межах тактик стратегії спотворення інформації.

Окреме місце у дослідженні дискурсивного спотворення інформації займають дискурсивні лінгвістичні та міждисциплінарні теорії та підходи.

Однією із застосовуваних інтердисциплінарних теорій дискурсу є категоризаційно орієнтована теорія побудови перспектив, запро-

понована антропологом та лінгвістом із США Маклорі Р. (MacLaury, 1997). Основою теорії побудови перспектив є лінгвістична інтерпретація кольорометричної системи, що була створена Манселом А., художником та викладачем мистецтв у США. У таблиці кольорів Мансела А. систематизовано палітру основних кольорів та відображено поступальну зміну відтінків забарвлення під час переходу одного кольору в інший.

За аналогією до зміни кольору, лінгвістична теорія побудови перспектив відображає процес перекатегоризації предмету під час мовлення. На практиці, зміна предмету мовлення, означає не тільки можливість непомітної для адресата зміни теми спілкування або тексту, а й змінення адресантом або автором тексту ставлення до обговорюваної теми, спотворення інформації, заміщення фактів суб'єктивними судженнями, видання бажаного за дійсне тощо. Застосування теорії побудови перспектив може бути цілеспрямовано направленим на адресата задля впливу на його погляди, маніпулювання думкою, впливом на прийняття рішення тощо.

Іншою теорією, яка може бути застосована під час дослідження явища спотворення інформації є так звана теорія мови або теорія значення Хитуна-Бовтуна. Теорія словесного значення була описана вченим із США Ханчером М. у статті під назвою «Humpty Dumpty and Verbal Meaning» (Hancher, 1981). Свою назву ця теорія отримала за іменем персонажа англійських дитячих пісеньок і дитячого фентезійного роману Льюїса Керрола «Аліса в Задзеркаллі» якого звать Хитун-Бовтун (*англ. Humpty Dumpty*).

У діалозі між Алісою, героїнею вищезгаданого роману, та Хитуном-Бовтуном, який стосувався безглузких, на перший погляд, слів останній сказав, що коли він використовує певне слово, воно означає те, що він обирає його значенням. Цей епізод також є відсиланням до діалогу Платона «Кратил, або про правильність імен», у якому обговорюється взаємозв'язок між іменами (назвами) й речами. Суть цієї теорії полягає у можливості мовця змінювати значення використовуваної лексики в усному або писемному мовленні без пояснення власного авторського трактування, що може призводити до дискурсивного спотворення інформації.

Іншим засобом, який дозволяє змінювати значення, викривляти інформацію, і перекатегоризувувати факти є «вікно дискурсу» або так зване «вікно Овертона». «Вікно Овертона» базується на моделі оцінки суджень за ступенем їх придатності для відкритого політичного обговорення, запропоноване у середині 1990-х років Овертоном Дж., ученим

та старшим віце президентом Центру суспільної політики Mackinac Center у США (Lehman, 2010). Модель визначення ступеня прийнятності судження представляє собою графік, що складається з двонаправленої вертикальної осі «more free ↑» – «less free ↓» («більше свободи ↑» (направленість вгору) – «менше свободи» (направленість вниз ↓)). Вертикальне зображення напрямків було обране для уникнення асоціювання з горизонтальною політичною шкалою «праві» ↔ «ліві». Сам автор називав цю модель «window of discourse» («вікно дискурсу»). Згодом вона була доповнена, описана як маніпулятивна політична технологія та названа на його честь.

Сучасний загальновідомий вигляд шестиступеневі оціночної шкали («Unthinkable – Radical – Acceptable – Sensible – Popular – Policy») («Немислиме – Радикальне – Прийнятне – Розсудне – Загальноприйняте – Законне» (авторський переклад)) та світову зв'язність (до цього «вікном дискурсу» користувались лише працівники Макінтоського центру публічної політики) під назвою «вікно Овертона» ця модель отримала у 2006 році, коли політичний публіцист і політик із США Тревіньо Дж. запропонував шість ступенів допустимості відкритого обговорення політичних ідей та поглядів, зобразивши їх поруч із «вікном дискурсу» Овертона Дж.

«Вікна Овертона» знаходить своє використання в усному і письмовому дискурсі як інструмент викривлення інформації і впливу на точку зору адресата. За словами Компанцевої Л., визначальною особливістю цієї технології в непомітність її використання для масової свідомості (Компанцева, 2016).

Висновки. Дискурсивне спотворення інформації в англomовних ЗМІ досягається застосування різних лінгвальних засобів, використання яких розглядаються як хід у межах різноманітних тактик стратегій спотворення інформації. Такими лінгвальними засобами є квантифікативні одиниці, стилістично забарвлена лексика, графічні засоби тощо. Основними тактиками стратегії спотворення інформації є навішування ярликів, гіперболізація та применшення, апеляція до емоцій тощо. Варіативність комунікативних ситуацій та різноманіття тактик стратегій спотворення інформації обумовлює створення відкритої динамічної класифікації. Спотворення інформації досягається і завдяки прикладному застосуванню міждисциплінарних дискурсивних теорій. Деякими з таких є теорія побудови перспектив, теорія словесного значення Хитуна-Бовтуна, вікно дискурсу (вікно Овертона).

Подальше дослідження дискурсивного спотворення інформації полягає у практичному аналізі текстів медійного дискурсу із застосуванням вищезазначених підходів. Перспективним є уточнення критеріїв та наповнення класифікації стратегій і тактик, а також застосування інших лінгвістичних і міждисциплінарних дискурсивних методів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белова А. Комунікативні стратегії і тактики: проблеми систематики. *Мовні і концептуальні картини світу*. Київ: Логос, 2004. Вип. 10. С. 11-16.
2. Гнезділова Я. Когнітивно-дискурсивні моделі англomовної маніпулятивної метакомунікації: дис. ... докт. філол. наук. *Київський національний лінгвістичний університет*. Київ, 2021. 502 с.
3. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
4. Компанцева Л. Технології сугестивної лінгвістики в мобілізації мережевих спільнот. *Психолінгвістика*. 2016. Вип. 19 (2). С. 94-107.
5. Лютянська Н. Мас-медійний дискурс: типологічні та структурно-організаційні особливості. *Наукові записки НДУ імені Миколи Гоголя. Філологічні науки*. 2014. Книга 2. С. 137-141.
6. Морозова О. Модифікації базової тональності неправдивих висловлень. *Записки з романо-германської філології*. Одеса: Фенікс, 2015. Вип. 1. С. 108-114.
7. Омельчук Ю. Псевдоновини як жанр сучасного англomовного медіадискурсу: лінгвокогнітивний, комунікативно-прагматичний параметри: дис. ... канд. філол. наук. Запоріжжя, 2018. 230 с.
8. Посмітна В. Комунікативні стратегії та тактики мас-медійного дискурсу в аспекті потенційної загрози деструктивного мовного впливу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. Одеса: МГУ, 2019. Вип. 39, том 3. С. 123-126.
9. Потапенко С. Сучасний англomовний медіа-дискурс: лінгвокогнітивний і мотиваційний аспекти: монографія. Ніжин: Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя, 2009. 391 с.
10. Різун В. Лінгвістика впливу. Київ: Київський університет, 2005. 148 с.
11. Сахарук І. Стратегії й тактики сугестії в сучасному українському медійному дискурсі. *Вісник Донецького національного університету. Серія Б: Гуманітарні науки*. 2014. Вип. 1-2. С. 216-222.
12. Серажим К. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність (на матеріалах сучасної газетної публіцистики): монографія. Київ, 2002. 392 с.
13. Семенець О. Дискурсивні практики сучасної медіа-сфери (філософські та комунікативно-прагматичні аспекти). *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. 2011. Вип. 96 (1). Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка. С. 268-272.
14. Сизонов Д. Медіатекст та медіадискурс у сучасному медійному просторі. *Studia Linguistica*. Київ, 2013. Вип. 7. С. 389-392.
15. Шкіцька І. Маніпулятивні тактики позитиву: лінгвістичний аспект: монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. 440 с.
16. Benveniste É. *Problèmes de linguistique générale*. Paris: Gallimard, 1966. 357.
17. Burgoon J., Blair J., Qin T., Nunamaker J. Detecting deception through linguistic analysis. *Intelligence and Security Informatics*. 2003. 91-101.
18. Cook G. *Discourse and literature*. Oxford: Oxford University Press, 1994. 286.
19. D'Angelo G. False Claim Ukraine Got Aid 'Before Schedule'. Internet resource FactCheck.org. Factcheck posts. 2020. URL:
1. <https://www.factcheck.org/2020/01/false-claim-ukraine-got-aid-before-schedule/>
20. De Beaugrande R., Dressler W. Einführung in die Textlinguistik. *Konzepte der Sprach- und Literaturwissenschaft*. Tübingen: Max Niemeyer, 1981. Volumen 28. 290.
21. Hancher M. Humpty Dumpty and Verbal Meaning. *Journal of Aesthetics and Art Criticism*. 1981. Issue 40. 49-58.
22. Hancock J., Curry L., Goorha S., Woodworth M. On lying and being lied to: a linguistic analysis of deception in computer-mediated communication. *Discourse Processes*. 2008. Issue 45. 1-23.
23. Harris Z. Discourse Analysis: A Sample Text. *Linguistic Society of America. Language*. 1952. Volume 28. Number 4. 474-494.
24. Lehman J. An introduction to the Overton window of political possibility. Mackinac Center for Public Policy. 2010.
25. MacLaury R. *Color and Cognition in Mesoamerica: Constructing Categories as Vantages*. USA, Texas: Austin: University of Texas Press. 1997.
26. Potapenko S. Manipulating Categories in Public Speeches and their Translations: Cognitive Rhetorical Application of Vantage Theory. *Одеський лінгвістичний вісник*. 2018. Вип. 12, С. 81-88.
27. Van Dijk T., Kintsch W. *Strategies of Discourse Comprehension*. New York: Academic Press, 1983. 389.
28. Wodak R. Critical discourse analysis, discourse-historical approach. In: Tracy K. (ed.) *The International Encyclopedia of Language and Social Interaction*. Chichester: John Wiley & Sons, 2015. 275-288.

REFERENCES

1. Bielova A. (2004) Komunikatyvni stratehii i taktiky: problemy systematyky [Communicative strategies and tactics: problems of systematics]. *Movni i kontseptualni kartyny svitu*. Kyiv: Lohos. Issue 10. 11-16. [in Ukrainian].

2. Hnezdilova Ya. (2021) Kohnityvno dyskursyvni modeli anhlomovnoi manipulyativnoi metakomunikatsii [Cognitive and Discourse Models of English Manipulative Metacommunication]. A thesis for Doctor of Sciences degree in Philology. *Kyiv National Linguistic University*. Kyiv. 502. [in Ukrainian].
3. Batsyevych F. (2004) *Osnovy komunikatyvnoi linhvistyky*. Kyiv: publishing centre Akademiia. 344. [in Ukrainian].
4. Kompantseva L. (2016) Tekhnolohii suhestyvnoi linhvistyky v mobilizatsii merezhevykh spilnot [Technologies of suggestive linguistics in the mobilisation of network communities]. *Psycholinguistics*. Issue 19 (2). 94-107. [in Ukrainian].
5. Liutianska N. (2014) Mas-mediyni dyskurs: typolohichni ta strukturno orhanizatsiini osoblyvosti [Mass media discourse: typological and structural organisational features]. *Naukovi zapysky NDU imeni Mykoly Hoholia. Filolohichni nauky*. Issue 2. 137-141. [in Ukrainian].
6. Morozova O. (2015) Modyfikatsii bazovoi tonalnosti nepravdyvykh vysloven [Modifications of the basic tonality of false statements]. *Zapysky z romano hermanskoi filolohii*. Odesa: Feniks. Issue 1. 108-114. [in Ukrainian].
7. Omelchuk Yu. (2018) Pseudonovyny yak zhanr suchasnoho anhlomovnoho mediadyskursu: linhvokohnityvni komunikatyvno-prahmatychni parametry [Pseudonews as a genre of modern English-language media discourse: linguistic-cognitive, communicative-pragmatic parameters]. A thesis for Candidate of Sciences degree in Philology. Zaporizhzhia. 230. [in Ukrainian].
8. Posmitna V. (2019) Komunikatyvni stratehii ta taktyky mas-mediinoho dyskursu v aspekti potentsiinoi zahrozy destruktyvnoho movnoho vplyvu [Communicative strategies and tactics of mass media discourse in terms of the potential threat of destructive linguistic influence]. *Naukovyi visnyk mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Series: Philology*. Odesa: MHU. Issue 39, Number 3. 123-126. [in Ukrainian].
9. Potapenko S. (2009) Suchasnyi anhlomovnyi media-dyskurs linhvokohnityvni i motyvatsiyni aspekty [Modern English-language media discourse: linguistic-cognitive and motivational aspects]. Monograph. Nizhyn: Mykola Hohol NSU Publishing House. 391. [in Ukrainian].
10. Rizun V. (2005) Linhvistyka vplyvu [Linguistics of influence]. Kyiv: Kyivskiy universytet. 148. [in Ukrainian].
11. Sakharuk I. (2014) Stratehii y taktyky suhestii v suchasnomu ukrainskomu mediinomu dyskursi [Strategies and tactics of suggestion in modern Ukrainian media discourse]. *Visnyk donetskoho natsionalnoho universytetu. Series B: Humanities*. Issue 1-2. 216-222. [in Ukrainian].
12. Serazhym K. (2002) Dyskurs yak sotsiolinhvalne yavyshe: metodolohiia, arkhitektonika, variatyvnist (na materialakh suchasnoi hazetnoi publitsystyky) [Discourse as a sociolinguistic phenomenon: methodology, architecture, variability (based on the materials of modern newspaper journalism)]. Monograph. Kyiv. 392. [in Ukrainian].
13. Semenets O. (2011) Dyskursyvni praktyky suchasnoi media-sfery (filosofski ta komunikatyvno-prahmatychni aspekty) [Discursive practices of the modern media sphere (philosophical and communicative-pragmatic aspects)]. *Naukovi Zapysky. Series: Philological sciences*. Issue 96 (1). Kirovohrad: Editorial and publishing department of Vynnychenko KSPU. 268-272. [in Ukrainian].
14. Syzonov D. (2013) Mediatekst ta mediadyskurs u suchasnomu mediinomu prostori [Media text and media discourse in the modern media space]. *Studia Linguistica*. Kyiv. Issue 7. 389-392. [in Ukrainian].
15. Shkitska I. (2012) Manipulyativni taktyky pozytyvu: linhvistychni aspekt [Manipulative tactics of positivity: linguistic aspect]. Monograph. Kyiv: Dmytro Buraho Publishing House. 440. [in Ukrainian].
16. Benveniste É. (1966) *Problèmes de linguistique générale*. Paris: Gallimard. 357. [in French].
17. Burgoon J., Blair J., Qin T., Nunamaker J. (2003) Detecting deception through linguistic analysis. *Intelligence and Security Informatics*. 91-101.
18. Cook G. (1994) *Discourse and literature*. Oxford: Oxford University Press. 286.
19. D'Angelo G. (2020). False Claim Ukraine Got Aid 'Before Schedule'. Internet resource FactCheck.org. Factcheck posts. URL: <https://www.factcheck.org/2020/01/false-claim-ukraine-got-aid-before-schedule/>
20. DeBeaugrande R., Dressler W. (1981) Einführung in die Textlinguistik. *Konzepte der Sprach- und Literaturwissenschaft*. Tübingen: Max Niemeyer. Volumen 28. 290. [in German].
21. Hancher M. (1981) Humpty Dumpty and Verbal Meaning. *Journal of Aesthetics and Art Criticism*. Issue 40. 49-58.
22. Hancock J., Curry L., Goorha S., Woodworth M. (2008) On lying and being lied to: a linguistic analysis of deception in computer-mediated communication. *Discourse Processes*. Issue 45. 1-23.
23. Harris Z. (1952) Discourse Analysis: A Sample Text. *Linguistic Society of America. Language*. Volume 28. Number 4. 474-494.
24. Lehman J. (2010) An introduction to the Overton window of political possibility. Mackinac Center for Public Policy.
25. MacLaury R. (1997). *Color and Cognition in Mesoamerica: Constructing Categories as Vantages*. USA, Texas: Austin: University of Texas Press.
26. Potapenko S. (2018) Manipulating Categories in Public Speeches and their Translations: Cognitive Rhetorical Application of Vantage Theory. *Odeskyi linhvistychnyi visnyk*. 2018. Issue 12, 81-88. [in Ukrainian].
27. Van Dijk T., Kintsch W. (1983) *Strategies of Discourse Comprehension*. New York: Academic Press. 389.
28. Wodak R. (2015) Critical discourse analysis, discourse-historical approach. In: Tracy K. (ed.) *The International Encyclopedia of Language and Social Interaction*. Chichester: John Wiley & Sons. 275-288.